

اشتم ————— اد

اسکی

اجتہاد

نومرو: ۱۳۰

۱۴ تشرین ثانی ۱۹۱۸

اداره خانه

آبونه

ایستانبول ، جغال اوغلنده
اجتہاد ثنوی

حریت فکریه یه خادم

Idjtihad Constantinople

هفته ااق اجتماعی ، اقتصادی ، ادبی مجموعه

اوره بشنوی سنه تا اینجیم

تلفون : ایستانبول ۸۶۵

نسخه یی • غرو سرد

سنه لك : ۲۵۰ غروش

آلتی آیلق : ۱۳۰ »

کردلر

تاریخی واجتماعی تدقیقات

عشائر و مهاجرین مدیریت عمومی سی صولہ
هفته لڑ طرفندہ؛ دو قوتور « فریج » طرفندن تألیف
ایدیلوب؛ برلین شرق آقادر میسنجہ طبع ایدیلان و کردلر،
عنوانی و تاریخی، اجتماعی تدقیقات محصولی اولان مهم
بر اثرک - ۳۸۴ - صحیفہ بالغ اولان برنجی جلدینی
ترجمہ و نشر ایتدردی .

واقعا اوروبادہ - کردلر و کردستان - حقندہ
انتشار ایدن اثرلر متعدددردی .

استطرادا شونی عرض ایدہلم کہ : روسلر کردملتنہ
و کردستانہ عائد کتابلرک مهم بر قسمتی تألیف ایتشلردردی .
پٹرسبورخ آقادر میسی طرفندن نشر ایدیلان و (۸۳۰۷)
کلمہنی احتوا ایدن و کردجہ - روسجہ - آلمانجہ لغت
بتون نواقصیلہ برابر بو مختلف اثارک مہملرندن بریدر .
« کہمیرج » دارالفنونی معلملرندن آثور یازیلی
متخصصی دو قوتور « سہیج - Sayeh » کمقایسہ لی تدقیقات
علمیہ سی؛ انکلیزجہ ایران تاریخی محرری « سیر جون
مالقوالم Sir J. Malcolm » ک مدعیاتی آوسبتیریا مورخ
مشہوری « ہاممر - Hammer » ک بو خصوص دہ کی
نشریاتی شایان مطالعہ دردی .

حتی یونان مورخلرندن « استرابون » و « اسکسہ
نہ فون » دہ کردلر و کردستانہ اشتغال ایتشلردردی .
آلمانیادہ بوکون اک مشہور کوردو لوغ پروفیسور
« اوسقارمان » در .

« اوسقارمان » فارس و سائر ایران کردلری حقندہ؛
اخیراً موکری کوردلرینہ دائر جسم لسان و ادبیات
مجموعہ لرینی نشرہ باشلامشدر .

شمدنیہ قدر موقع انتشارہ چقمش اولان درت
قسم (۱۱۵۰) بیک یوز الی بویوک صحیفہ بالغ اولویور .
کرد ادبیاتی تدقیقاتنہ « کہمیرج » دارالفنونی تاریخ
قدیم معلملرندن « سہیج - دہ اشتراک ایتشلردی .

مہم بر وشیفہ

مجموعہ اولایانہ بپر مجموعہ ابقاط

حرب عمومی بہ اشتراک کوزک فرزداسندہ پرنس صباح الدین بک
طرفندن خاقان مرحومہ کوندہ ریلان و فرانسیزجہ اصلی Science
sociale مجموعہ شوربہ سنک ۱۹۱۴ سنہ سی کانون اول آئی
لسخہ سندہ مندرج بولونان عریضہ نک صورتی در .

شوکتپناہ !

حکومتکز ، (آلمانیا) ایچین سسل سیفل ایتملکہ
ملکتمیزی اعدامہ محکوم ایدیور .
تزد شاہانہ لرنندہ مجہول اولامازہ کہ بوتون حقشناس
تبعہ کوزک تماماً ائتلاف دولتلیلہ برابر اولان وجدانی ،
حوصلہ یہ صیغما یان بوحرکتہ قارشہ عصیانہ درد بوغلیان ،
دیوان حرب لڑک محکومت واعدام قرارلریلہ متبادیاً
باصد برلدیتی ایچین وقتندہ کندینی کوسترہ مدی .

ذات ملوکانہ لرینہ کذاک مجہول دکلدردہ کہ بزی
(فرانسیس) و (انکلترہ) یہ ربط ایدن تاریخی دوستلق ،
متفق لری اولان (روسیہ) یی خصم ناقی ایتہ مزہ مانعدر .
بناء علیہ آلمان سفائن حربیہ سنہ کوستردیکمز بی معنا
مہمانوازلقلہ تحریکاندہ بولنہ حق یردہ بوتون قوتمزی
آلمانیا علیہنہ توجیہ ایتہ مزہ ایجاب ایدردی .

ہیئت و کلایہ وقوع بولان متوالی مراجعتلرملک
بوشہ کیتدیکنی کوردیکم شوآندہ ملکت منافع و آرزوسی
خلافتہ اولہرق اعلان ایدلمش اولان بر حربی توقیفہ
ذات ملوکانہ لرینک صوٹ بر غیرتک تشبث بیورمہ لرینی
استرحام ایدیورم .

۶ تشرین ثانی ۱۹۱۴ - یاریس

صبح الدین

کلہ جک نسخہ مزہ :

فریق عزت پاشا - ہرترلرینک صاحب امتیاز مزہ مہم بر
مکتوبی احتوا ایدہ جک در .

مطالعه می شود مرکزده در . « بادیات پک ابتدائی بر
حاله اولیوب بر طاقم شعرلر، شرقیلر ومصالاردن
مرکدر » [۱] « ماقس - Makas » ک دیاربکر، غاوار،
نیریدی شیوه لرندن منتخبات ویرن اثری ؛ طورعایدن
و بوهران [۲] جهتلرینک حکایات و اشعارینی جامع
اولق اوزره « پیم Prym » و « لوسین - Losin »
طرفلرندن وجوده کنتریان مجموعه ؛ « نوله ککه -
Nöldecke » نک قبل المیلاد اشتار ایدن کردلرله شمیدیکی
کردلرک مناسبات عریقه سنی مطالعه ایدن کتاب معروف ؛
« یوستی - Justi » نک « کردجه صرف » ی « بلخ -
Libi » طرفندن تألیف ایدیلن کردلر و شمالی خلدانیلر
حقنده تتبعات عنوانی اثر ؛ « بلاو - Blav » ک قسائل
اکراده دائر معلومات اسملی تألیفی ؛ فرانسز مورخی
« آلهرماله نک » کردلری قرون اولیده مطالعه ایدن
تاریخی ... الخ ... اثرلر کردلر حقنده کی کلیاتک بر
قسمدر .

تکوکل ایستردی که ملی کتبخانه من کردلر و کردستان
حقنده بایبلان علمی تدقیقاته بر منبع حالنده بولنسون.
مع مافیه عثمانی حکومتی شمیدی به قدرمقدراتیله علاقهدار
بولندیغی ملتلرک علمی اصوللر دلائله مادی معنوی
محیطلرینی، تاریخی، حسی، عرقی، اعتقادی تمایللرینی،
غنغوی قوتلرینی تدقیقه حصر مساعی ایتدیکی جهتله
بو کتاب بزی درین بر امید وخنونیتله متحسسن ایتدی.
فردی مناسباتک ابتدائی شکلنده طانیق؛ اکلامق
و آکلاشق هان، هان یکانه موفقیت عاملی ایکن اجتماعی
زمرهلرک؛ هله ملتلرک، عرقلرک اداره سی و اداره نک
[۱] کرد لساننده یازلش محاوره لی منظوم اثرلرده
تصادف ایدلکده در . کرد شاعر معروفی احمد خان نک « مهم
و زن » عنوانی اثری اک مشهورلرندنر.

[۲] دو قنور فرخ اثرنده « معروف بدرخان بک عائله سی
آزری زمره سته منسوبدر » دی بهرک آزری زلیری حیدران
عشرتی بانه ادخال ایدبور. خطادر. هره قدرامین بدرخان عائله سی
آزری زلره منسوب ایسه ده آزری زلیر بوهران امارتنده بولان
عائله در .

بر ملت ایکی محیط داخلنده یاشار و بولنرک هیچ
برندن اصلاً تجرد ایده من .

« برنجیسی محیط مادیدرکه یاشلانیلان یرک اقلیم،
وضعیت و احوال جغرافیة و طبیعه سنک هیئت مجموعه سیدر.
ایکنجیسی محیط معنوی اولوب اعضایی اولدیغمنز
هیئت اجتماعیه در .

منسوب اولدیغمنز ملتک، قومک، عائله نک مرکون
کوروشدیکمنز قونوشدیغمنز آرقاداشلرک هیئتیدر. بوایکی
محیط ایله تماس ایتهدیکمنز برآن وساعت یوقدر. هرایکی
محیط لایققطع اوزرمنه اجرای تأثیر و نفوذ ایتدیکی
کبی بز دخی بو ایکی محیط اوزرینه اقتدارمنز نسبتبنده
تأثیر و نفوذ اجرا ایتمدکن خالی قالمایز .
اساساً تماس و اختلاطده بو دیمکدر .

محیط مادی ساحل دریاده ویا قره نک اورتسند
اقلیم بحری ویا بری اولدیغی؛ اقلیمجه صیجاق ویا
صغوق، اوا ویا طالعق؛ اهالیسی چوق یاخود آز
زراعتجه فیض و برکتی حائر ویاخود بوخصوصده فقیر
اولوب معدنیاتی محتوی اولسنه کوره اوراده ساکن
اولانلر اوزرنده مختلف تأثیرلر اجرا ایدر .

محیط معنوسنک؛ زنکین ویا فقیر؛ تربیه و معارفه
مترقی ویا متدنن؛ بدایع و معالی ایله الفتلی ویا الفتسز؛
سفاهات و اسرافانه میال یاخود بولردن محتجب، متشبه
و فعال یاخود عطالته معروض اولماسنه کورده ده، اوراده
امرار حیات ایدن انسانلر اوزرینه تأثیراتی تخالف ایدر.
مادی معنوی محیطلرک طانیما سی خصوصنده ده علوم
طبیعه و ریاضیه، تاریخ، حقوق، اقتصاد، اخلاق،
عام اجتماع کی علوم بزه معاونت ایدر .

بو سطرلردن صوکره فتح ایدلکاری زماندن
اعتباراً نه فاتحی نه مفتوحی مسعود ایدمه یین سقیم طرز
اداره منرک عنبر وطنی و وطنداشلری دایما مکدر و بدبخت

و حکومت عثمانیه اولان مربوطیتی اظهار ایتک اوزره
کوردردن مرکب بره ایتک مذکور شهره اعترافه دلالت
ایتمی تخی و توصیه ایتیش و بوطلبه قارشی ناظر بر وضع غرب
ایله بن کوردرله داریلدم «جوان ابلهانه سنی ویرمش ایدی»
اعمایه کور اولدینی ایچون قزاق جائز اولسهیدی
بو سوز قارشی شدتلی بر انفعال حس ایتک ضروری
اولوردی .

فقط جهل؛ جهالت سیاسی و اداریه بو عزیز مملکتک ایتک
بو یوک دشمنی و وسیله ایله تکرار اجرای تحریکات ایدیوردی .
بوسطرلری بزه یازدیران ایتک لزوم و اهمیت حقنده
اساساً فضله ایضاحاته احتیاج یوق .

مملکتک شو بدبخت و محزون حالی؛ علمه ، علمی
تدقیقات اوزونیه مؤسس اداره اصولارینه نه قدر محتاج
بولدینگی تقریر ایدیور .

۱ تشرین ثانی ۱۹۱۸

طرابلس عالی

ایدن امور اداره نیک هر شیندن اول ذکر ایتدیگمز
و اداره خصوصنده رهبرلکارندن اصلاً فراغت ایلله
میجکمز علمی تدقیق اصولارینه قارشی اولان بیگانه لکمزندن
جهل کثیفمز دن منبعث اولدینی قطعیتله تظاهر ایدر .

اوت شونی اعتراف ایتک ایجاب ایدر که بوکون
بیله اداره آدمی اوله رق طانیدیگمز ذواتک مهم بر
اکثری حوضه مأموریتلرینه هیچ بر زمان بو علمی
اصولار گوزلکیله باقامامشلردر .

ایشته مهاجرین مدیریت عمومیه سنک کردلر حقنده
تاریخی اجتماعی تدقیقات عنوانی ترجمه سنی بو اعتبار ایله
بیوک بر حسن نمونیتله قارشیلا یورز .

هیچ اونو تمایز؛ برهست - لیتو و سق مذاکراتی انساننده
معروف بر کورد؛ سیاستک نازک بر قطعه مرکب مهم
امورنی اوموزلرینه یوکلمش سابق ناظرلرمز دن برینه
مراجعتله؛ برهست - لیتو و سقده جریان ایلده جک مذاکرات
انساننده کوردستانک حقوقی محافظه ایتک مقام خلافتنه

ضیا کولک آلپ بکه

فائق عالی بیده ضیایی ده (دیاربکر) ده عینی زمانده عینی یاشده طانیشدم . ایکسی ده ذکی ، شاعر ، استقبال ایچین وعدلرله
دولو اون سکز بکرمی یاشلارنده اعدادی طلبه سندن ایدیلر . فائق عالی نیک آغا بکی بنم سوکلی دوستم دی . بو دوستلق بنی
دیاربکره جذب ایتشدی . دیاربکر دن معوره العزیزه عودت ایتدیگمز زمان جاذب اوج اولمشدی . فائقک ضیایک غزللری
پروزش ، علی العاده نیک چوق فوقنده شعرلردی . احوال و تصادف فائق و ضیایی باشقا باشقا وادیلرده یاشاندی . فائق پک
یوکسک بر اداره ادای اولماسه بیله هر حالده یوکسک برآدام اولدی . یوکسک برآدام اولماسه طینتی مساعد اولادی . اونا
دورت واغون اییک ذکل دورت واغون آلتون ویریلسهیدی بینه جال یاشایی « سوریه نیک حقیقی فاتحی » اولاراق مدح و ذکر
ایده مزدی . فائق عالی بوزولدن عاجزدر . فقط بو عجز ، نه معظم نه صدائی قدرت و سلطنتدر ! بوکون بو فائق عالی ، اون
منه دن بری قاتلرله ، خرسزله ، قتل عاججی لرله ، قادین ، چوجوق ، بحر ، متفکر اولدوروجی لرله اقتدار و جرأت توزیم ایدن
و « اتحاد و ترقی مرکز عمومیه » نامی آلا ن بیر هیئت آره سنده عقل خواجه می اولاراق ، بولوغش سابق و قدیم آرقاداشی ضیایه
صمیمی و حرارتلی بیر اداؤمؤدا ایله خطاب و عتاب ایدیور . « ربابک جوانی » فی احیا ایدن شایسته نیک فیضیه مشغول بو خطاب
و عتاب اجتهدک و قارئلر نیک سینه سنده بولوغالی در . بو علوی و پر ایتک خطابه یی حادثانندن اجتهاده عیناً نقل ایدیورز . بزم
وییه جکمز آنجاق شودر : بختیار فائق ! بدبخت ضیا !

بر بعد فی نه یاده نابود اولور کی .
هپ مضطرب بوش بینه سایدم گوا کی .
روح زبون صولاتی بیک فکر مزینک
کلام بوکون سنکله براز حسب حال ایچین .

بر چوق زماندر ایشه ، ای ایتک اسکی آرقاداش ؛
خالک وطنده حشر اولان احوال دلخراش
فلیمده بار قهری هر کون براز داه
تقلبه آرتیروپ دور پیور ... منزل رها